

**UNIVERSITATEA
„ALEXANDRU IOAN CUZA“
din IAȘI**

Facultatea de Litere
Scoala Doctorala de Studii Filologice

Coduri alternative (ebraică-engleză si ebraică-arabă) in societatea plurilingvă a Israelului

Doctorand,

Orit Berlinsky-Shay

Coordonator,

Prof. univ. dr. Ștefan Avădanei

Iași, 2017

Cuprins

Abstract	x
Mulțumiri.....	xii
Introducere.....	1
1. Jurnalul cercetării	6
2. Literatura de specialitate.....	39
2.1 Discurs	39
2.1.1 Aspecte ale discursului	40
2.1.2 Discurs și discurs	41
2.2 Acte de vorbire	41
2.3 Cod.....	43
2.4 Alternanța codurilor	44
2.4.1 Istoric	44
2.4.2 Definiții ale alternanței codurilor	46
2.5 Alternanța codurilor și termeni similari	48
2.5.1 Alternanța codurilor și transferul.....	48
2.5.2 Alternanța codurilor și împrumutul	49
2.5.3 Alternanța codurilor și amestecul codurilor	49
2.6 Tipuri de coduri alternative	51
2.7 Diferite perspective asupra alternanței codurilor	53
2.7.1 Alternanța codurilor și aspecte sociolingvistice	54
2.7.2 Alternanța codurilor și aspecte gramaticale.....	56
2.7.3 Alternanța codurilor și aspecte psiholingvistice	61
2.8 Este alternanța codurilor o chestiune de competență sau de performanță?	63
2.9 Alternanța lingvistică în clasa de limbi străine	64
2.10 Alternanța lingvistică – fenomen bilingv, multilingv și plurilingv...68	
2.10.1 Bilingvism, Multilingvism și Plurilingvism	69
2.10.2 Bilingvismul la copii și alternanța codurilor	73
2.10.3 Realitatea multilingvă a Israelului	84
2.11 Cadrul conceptual	92
3. Structura cercetării și metodologia	96
3.1 Paradigma anti-pozitivistă	96
3.2 Metoda calitativă	94
3.3 Obiective și întrebări ale cercetării.....	102
3.4 Etape ale cercetării.....	103
3.5 Structura cercetării	103
3.6 Participanți la studiu.....	107
3.6.1 Profesori de limba engleză de liceu	107
3.6.2 O familie bilingvă – vorbitori de engleză și ebraică.....	107
3.6.3 Muncitori constructori – vorbitori de ebaică și arabă.....	108
3.6.4 Prieteni bilingvi – vorbitori de ebraică și arabă.....	109

3.7 Instrumente de cercetare	109
3.7.1 Observații cu privire la participanți	109
3.7.2 Observații cu privire la non-participanți	110
3.7.3 Înregistrare și transcriere	111
3.7.4 Interviuri	111
3.7.5 Interviu semi-structurat (Interviu specific).....	112
3.7.6 Jurnal de cercetare	116
3.8 Rolul cercetătorului.....	118
3.9 Analiza datelor.....	120
3.9.1 Analiza discursului	120
3.10 Validitate și acuratețe	125
3.11 Etica cercetării.....	127
4. Rezultate.....	129
4.1 Rezultate obținute din analiza primară a datelor	130
4.1.1 Reiterarea.....	131
4.1.2 Discreția.....	132
4.1.3 Adresarea către un interlocutor specific	133
4.1.4 Exclamațiile și exprimarea emoțiilor.....	134
4.1.5 Expresii idiomatice și alte expresii	135
4.1.6 Termeni ocupaționali și de localizare.....	136
4.1.7 Propoziții parentetice	137
4.1.8 Întrebări disjunctive.....	138
4.1.9 Cuvinte de legătură și tranziție	139
4.1.10 Citări	140
4.1.11 Declanșatori ai alternanței codurilor.....	140
4.1.12 Ocurențe nedefinite.....	141
4.1.13 Rezumat al analizei primare	147
4.2 Rezultate obținute din analiza secundară a datelor	149
4.2.1 Factori implicați în alternanța codurilor – Grupul 1	149
4.2.2 Factori implicați în alternanța codurilor – Grupul 2.....	154
4.2.3 Factori implicați în alternanța codurilor – Grupul 3.....	159
4.2.4 Factori implicați în alternanța codurilor – Grupul 4.....	162
4.2.5 Rezumat al analizei secundare.....	167
4.3 Rezultate obținute din analiza terțiară a datelor	169
4.3.1 Sublinierea importanței efortului de a vorbi o singură limbă și de a evita alternanța codurilor	171
4.3.2 Folosirea englezei în vorbire poate fi pecepută ca o dovadă de vanitate.....	172
4.3.3 Lipsa unor cuvinte	172
4.3.4 Este o ebraică specială, unică	173
4.3.5 Viața într-o societate multilingvă	173
4.3.6 Când esti nervos/supărat	174
4.3.7 Este important să folosești o singură limbă	175
4.3.8 O necesitate la orele de limbi străine.....	175
4.3.9 Comoditate.....	175

4.3.10 Structura familiei	176
4.3.11 A devenit obișnuită, un mod de exprimare	177
4.3.12 Unele cuvinte sunt rostite întotdeauna în ebraică	177
4.3.13 Ebraica te face să pari mai educat	178
4.3.14 Ebraica îți dă un sentiment de apartenență	179
4.3.15 Discreția în prezența copiilor	180
4.4 Sumar al rezultatelor	181
5.1 Discutarea rezultatelor derivate din prima întrebare auxiliară a cercetării: Care sunt circumstanțele în care israelienii alternează codurile între ebraică-engleză și ebraică-arabă?	186
5.1.1 Termeni ocupaționali și de localizare	186
5.1.2 Reiterare	187
5.1.3 Cuvinte de legătură și tranziție	188
5.1.4 Exclamațiile și exprimarea emoțiilor	189
5.1.5 Ocurențe nedefinite	189
5.2 Discutarea rezultatelor derivate din a doua întrebare auxiliară a cercetării: Care sunt factorii implicați în alternanța codurilor în Israel între ebraică-engleză și ebraică-arabă?	191
5.2.1 Factoul sociolingvistic	191
5.2.2 Factorul psiholingvistic	192
5.2.3 Factorul profesional	193
5.2.4 Factorul cultural	194
5.2.5 Factorul gramatical	196
5.3 Discutarea rezultatelor derivate din a treia întrebare auxiliară a cercetării: Care sunt cauzele ce determină alternanța codurilor în Israel între ebraică-engleză și ebraică-arabă?	198
5.3.1 Viața într-o societate multilingvă	198
5.3.2 Lipsa unor cuvinte	200
5.3.3 Comoditatea	201
5.3.4 Structura familiei	202
5.3.5 A devenit un obicei, un mod de exprimare	203
5.3.6 Unele cuvinte se rostesc întotdeauna în ebraică	204
5.3.7 Ebraica te face să pari mai educat	204
5.3.8 Când esti nervos/supărat	206
5.3.9 Discreție în prezența copiilor	207
5.3.10 Este important să folosim o singură limbă	208
5.3.11 Este o ebraică specială, unică	210
5.3.12 Ebraica îți dă un sentiment de apartenență	211
5.3.13 O necesitate în clasele de limbi străine	212
5.4 Discuție asupra rezultatelor generale derivate din diferitele întrebări ale cercetării	213
5.5 Sumar	217
6. Concluzii	219
6.1 Concluzii practice	219
6.1.1 Concluzii derivate din întrebarea auxiliară nr.1	219

6.1.2 Concluzii derivate din întrebarea auxiliară nr.2	220
6.1.3 Concluzii derivate din întrebarea auxiliară nr. 3	221
6.1.4 Concluzii derivate din diverse întrebări ale cercetării	223
6.2 Concluzii conceptuale	223
6.3 Explicarea modelului CFC	224
6.4 Implicațiile cercetării	226
6.5 Limitele cercetării	227
6.6 Contribuția și inovația cercetării	228
6.7 Semnificația studiului	229
6.8 Recomandări pentru cercetările viitoare	230
7. Referințe	231
8. Anexe	244

Lista Anexelor

Anexa 1 – Formular de consimțământ pentru participanți în engleză.....	244
Anexa 2 - Formular de consimțământ pentru participanți în ebraică	245
Anexa 3 – Exemplu de analiză a rezultatelor de la Grupul 1 ('HE1')	246
Anexa 4 - Exemplu de analiză a rezultatelor de la Grupul 2 ('HE2')	247
Anexa 5 - Exemplu de analiză a rezultatelor de la Grupul 3 ('HA1').....	248
Anexa 6 - Exemplu de analiză a rezultatelor de la Grupul 4 ('HA2').....	249
Anexa 7 – Exemplu de transcriere a discursului Grupului 4 ('HA2').....	250
Anexa 8 – Exemplu de analiză a circumstanțelor pentru întrebarea de cercetare auxiliară nr. 1.....	251
Anexa 9 - Exemplu de analiză a factorilor pentru întrebarea de cercetare auxiliară nr. 2	252
Anexa 10 – Acordul directorului de școală pentru examinarea alternanței codurilor la Grupul 1	253
Anexa 11 – Exemplu de interviu nr.1 (Rickey).....	254
Anexa 12 – Exemplu de interviu nr. 2 (Katherine).....	255
Anexa 13 – Exemplu de interviu nr. 3 (Zackery).....	256
Anexa 14 – Exemplu de interviu nr. 4 (Samantha).....	257
Anexa 15 – Exemplu de interviu nr. 5 (Amina).....	258
Anexa 16 – Exemplu de interviu nr. 6 (Jennifer).....	259

Lista figurilor

Figure 1 – O siglă la Ministerul Israelian de Interne.....	87
Figure 2 – Panou informativ în ebraică și engleză la Muzeul Forțelor Aeriene din Israel	91
Figure 3 – Cadrul conceptual	95
Figure 4 – Ontologie și Epistemologie Anti-Positiviste (Mack, 2010)	96
Figure 5 - Metodologie.....	128
Figure 6 – Sumar al concluziilor.....	181
Figure 7 –Modelul CFC al alternanței codurilor lingvistice într-o societate multilingvă.....	224

Lista Tabelelor

Tabel 1 – Participanți la cercetare – Grup Nr.1 ('HE1').....	107
Tabel 2 – Participanți la cercetare – Grup Nr.2 ('HE2').....	108
Tabel 3 – Participanți la cercetare – Grup Nr.3 ('HA1').....	108
Tabel 4 - Research Participants – Grup Nr.4 ('HA2')	109
Tabel 5 – Intervievați.....	114
Tabel 6 – Limbă și fonturi în exemplele de alternanță a codurilor lingvistice	130
Tabel 7 – Frecvența categoriilor în cadrul Grupului 1 ('HE1').....	143
Tabel 8 - Frecvența categoriilor în cadrul Grupului 2 ('HE2').....	144
Tabel 9 - Frecvența categoriilor în cadrul Grupului 3 ('HA1')	145
Tabel 10 - Frecvența categoriilor în cadrul Grupului 4 ('HA2')	146
Tabel 11 – Frecvența categoriilor în cadrul tuturor grupurilor de participanți	147
Tabel 12 – Procentajul factorilor implicați în alternanța codurilor - Grupul 1 ('HE1')	150
Tabel 13 – Exemple de factori implicați în alternanța codurilor - Grupul 1 ('HE1')	150
Tabel 14 - Procentajul factorilor implicați în alternanța codurilor - Grupul 2 ('HE2')	154
Tabel 15 – Factori implicați în alternanța codurilor - Grupul 2 ('HE2').....	154
Tabel 16 - Procentajul factorilor implicați în alternanța codurilor - Grupul 3 ('HA1').....	159
Tabel 17 – Factori implicați în alternanța codurilor – Grupul 3 ('HA1').....	159
Tabel 18 - Procentajul factorilor implicați în alternanța codurilor - Grupul 4 ('HA2').....	162
Tabel 19 - Factori implicați în alternanța codurilor – Grupul 4 ('HA2')	162
Tabel 20 – Frecvența factorilor în cadrul celor patru grupuri	167
Tabel 21 – Categoriile ce derivă din interviuri.....	170

Abstract

În lumea contemporană în care migrația a devenit un fenomen la scară globală, bilingvismul a devenit o trăsătură comună, fiind de fapt un bun dobândit, pe măsură ce lumea comunicării se îngustează. Într-o astfel de realitate, trecerea bilingvului de la o limbă la alta, cunoscută sub denumirea de alternanță a codurilor lingvistice reprezintă un aspect important al limbajului și una dintre temele centrale nu numai pentru lingviști, ci și pentru sociolingviști, psiholingviști și alte categorii de specialiști.

Prezenta disertație reprezintă un studiu asupra alternanței codurilor, definită drept trecerea bidirecțională de la o limbă la alta. Studiul are în vedere două perechi de limbi – ebraica și engleza, pe de o parte, respectiv ebraica și arabă, pe de altă parte, în cadrul societății multilingve israeliene.

Dublul scop al acestei cercetări este de a examina circumstanțele, factorii și cauzele implicate în alternanța codurilor între cele două perechi de limbi și de a concepe un model care să poată explica alternanța lingvistică în cadrul unei societăți multilingve.

Pentru a îndeplini în mod optim obiectivele de comunicare, dizertația este structurată în următoarele capitole:

- 1. Jurnalul cercetării** – Un jurnal de cercetare este o formă de cercetare care, deși nu s-a bucurat de prea multă atenție până acum, este de importanță vitală în procesul cercetării, mai ales în ceea ce privește studiile calitative. Unul din scopurile jurnalului de cercetare nu este în mod necesar comunicarea către ceilalți a rezultatelor cercetării, ci facilitarea procesului de cercetare prin înregistrarea observațiilor, gândurilor și ideilor pe măsură ce acestea apar, cu scopul utilizării lor ulterioare de către cercetător, acestea fiind de asemenea menite să stimuleze gândirea reflexivă asupra cercetării. Jurnalul de cercetare conține toate ingredientele unui proiect de cercetare - experiență, observații, lecturi și idei; acesta capturează, în aceeași măsură, efectul combinat al acestor elemente elementele (Newbury, 2001). Un al doilea scop al jurnalului de cercetare este de a face procesul de analiză a datelor cât mai vizibil și transparent posibil (MacNaughton, 2001).

O versiune cenzurată a jurnalului de cercetare este atașată primului capitol al tezei, unde cititorul găsește o trecere în revistă cronologică a traseului academic, emoțional și cognitiv parcurs de cercetător în procesul de scriere a dizertației, începând din iulie 2015, când a conștientizat existența unui asemenea instrument de cercetare și până în martie 2017, când o primă formă a lucrării a fost trimisă coordonatorului de doctorat.

2. Trecerea în revistă a literaturii de specialitate – Acest capitol este împărțit în 11 subcapitole, unele dintre acestea fiind, la rândul lor, împărțite în mai multe secțiuni. Termenii, conceptele și teoriile incluse în acest capitol au fost considerați esențiali de către cercetător pentru cadrul general, scopul, discuția asupra rezultatelor și contribuțiilor acestei cercetări. Acest capitol include următoarele titluri:

- a. Discurs
- b. Act de vorbire
- c. Cod
- d. Alternanța codurilor
- e. Alternanța codurilor și termeni similari
- f. Tipuri de alternanță a codurilor
- g. Diferite perspective asupra alternanței codurilor
- h. Este alternanța codurilor o chestiune de competență sau de performanță?
- i. Alternanța codurilor în clasa de limbi străine
- j. Alternanța codurilor ca fenomen bilingv, multilingv și plurilingv
- k. Cadrul conceptual

Cel de-al doilea capitol este axat pe cadrul conceptual al cercetării.

Cadrul Conceptual

Prezenta cercetare este axată pe fenomenul lingvistic al alternanței codurilor între limbile ebraică și engleză, pe de o parte și ebraică și arabă, pe de altă parte, în societatea multilingvă israeliană. Cercetarea își propune să examineze circumstanțele, factorii și cauzele alternanței lingvistice într-o realitate multilingvă. Cercetările anterioare au examinat alternanța codurilor între engleză și ebraică sau între arabă și ebraică, fără să includă ambele perechi de limbi.

Întrebarea centrală a cercetării include o întrebare principală și trei întrebări auxiliare. Întrebarea principală a fost: Care dintre modelele alternanței lingvistice pot fi identificate în cadrul realității multilingve israeliene?; întrebările auxiliare se referă la circumstanțele în care anumite persoane din Israel alternează lingvistic între ebraică-engleză și ebraică-arabă; factorii implicați în alternanța lingvistică între aceste limbi; și cauzele alternanței lingvistice între aceste limbi.

Cadrul conceptual al acestei cercetări se axează pe cinci concepte nucleu: alternanța lingvistică, multilingvism, realitatea multilingvă din Israel, cu referire specială la ebraică, arabă și engleză; aspectul sociolingvistic al alternanței lingvistice și aspectul său psiholingvistic.

Teoriile lingvistice sugerează faptul că un cod reprezintă un sistem de comunicare între două sau mai multe părți și că atunci când două persoane comunică prin vorbire, ele folosesc un cod. Din această perspectivă, limbajul reprezintă un cod (Wardhaugh, 2010). Alternanța codurilor este prin urmare actul de schimbare a codului în cursul procesului vorbirii. În interacțiunile zilnice oamenii nu se limitează doar la un anumit cod, ci trec, ori de câte ori este cazul, de la un cod la altul. Cu alte cuvinte, alternanța codurilor lingvistice reprezintă trecerea bidirecțională de la un cod la altul, adică de la o limbă la alta (Gardner-Chloros, 2009).

Conceptul de **alternanță a codurilor** a fost deja utilizat din 1952 (Jakobson, Fant & Halle), cu referire la mai mult de un sistem structural existent în vorbirea unui singur individ. De-a lungul vremii, alternanța lingvistică a devenit o chestiune menită să aducă lumină asupra unor aspecte fundamentale ale lingvisticii, inclusiv gramatica universală și consolidarea identităților și granițelor etnice (Luckmann, 1983). Mai mult, s-a demonstrat că acest fenomen lingvistic implică și aspecte sociolingvistice și psiholingvistice, care sunt cruciale în înțelegerea fenomenului (Cantone, 2007). Reprezentând practica alternanței de la o limbă la alta a unui vorbitor care probează competențe în ambele limbi, alternanța lingvistică a devenit un aspect de maxim interes în domeniul bilingvismului (Riehl, 2005). Trebuie observat faptul că unii cercetători folosesc termenul ‘bilingvism’ în cazul

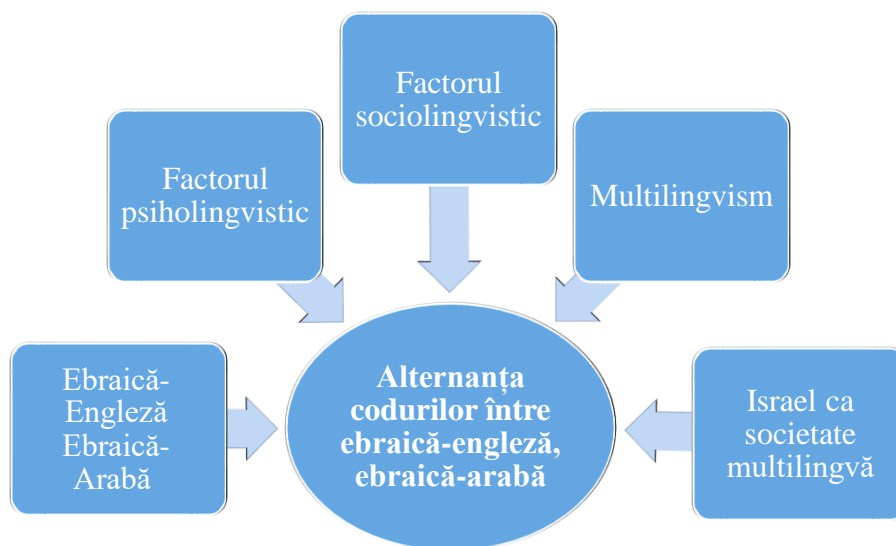
persoanelor care vorbesc două limbi și ‘multilingvism’ în cazul celor care vorbesc trei sau mai multe limbi (ex. Fabbro, 1999), în timp ce alți cercetători preferă folosirea alternativă a celor doi termeni (ex. Saville-Troike, 2006), așa cum am procedat și în cazul acestei cercetări.

Multilingvismul; Israelul găzduiește o societate multilingvă. Deja de la sfârșitul secolului al 19-lea erau utilizate limbile arabă, turcă, gracă, idiș, engleză, germană, latină și aramaică și o mare parte a populației era bilingvă (Spolsky & Cooper, 1991). În prezent, în Israel se vorbesc în jur de 40-50 de limbi pe care imigranții israelieni le-au adus cu ei, discursul lor fiind presărat cu expresii din diversele țări care au alcătuit diaspora evreiască. Valurile de imigrație în masă din diferite părți ale lumii reprezintă un aspect comun al realității israeliene. doar în anul 2015 în Israel au sosit peste 31.000 de noi imigranți din țări precum Franța, Rusia, Canada și altele – un aspect care ilustrează pe deplin multilingvismul societății israeliene.

Prezentul studiu examinează alternanța codurilor între limbile **ebraică-engleză** și **ebraică-arabă**. Oficial, ebraica și araba sunt limbile formale în Israel, așa cu reiese din Articolul 82 al Ordinului Consiliului Palestinian din 1992, secțiunea „limbi oficiale”. În orice caz, în pofida faptului că este vorbită de peste 20% din populație, araba funcționează ca limbă oficială doar la nivel declarativ, în timp ce engleza se bucură de o prezență remarcabilă, fiind surclasată doar de ebraică. Engleza reprezintă opțiunea de rezervă ori de câte ori utilizarea limbii ebraice nu este posibilă și se bucură de un statut privilegiat. Mai mult decât atât, toți absolvenții învățământului israelian au cunoștințe de limbă engleză, aceasta jucând un rol important în viața culturală și profesională a țării (Reshef, 2003).

Aparent, din multitudinea de aspecte implicate în alternanța lingvistică ce au făcut obiectul prezentei cercetări, cele mai semnificative sunt aspectul sociolingvistic și cel psiholingvistic. Studiile efectuate de către Gumperz (1976) au indicat faptul că strategiile vorbitorilor, topica discursului, simbolurile și indiciile sociale sunt esențiale pentru o bună înțelegere a alternanței lingvistice. Sociolingviștii menționează mai multe motive care să justifice alternanța codurilor, cum ar fi dorința de a exprima solidaritatea (Holmes, 2013), de a reflecta un anumit statut

social (Shbat, 2007), de a menține anumite granițe și identități etnice (Lowi, 2005) și altele. Și totuși, considerațiile sociolingvistice nu sunt întotdeauna în măsură să explice fenomenul alternanței lingvistice, deoarece acesta poate fi de natură psihologică sau motivat de cauze extra-lingvistice (Vogt, 1954). Alternanța codurilor condiționată psihologic este neintenționată (Riehl, 2005), și uneori nu se poate puncta o cauză vizibilă a apariției acestui fenomen; abordarea alternanței codurilor din perspectivă psiholingvistică sugerează că alternanța lingvistică este declanșată nu numai de intenția vorbitorului, dar și de condițiile specifice ale producției lingvistice. În consecință, prezenta abordare este centrată pe mecanismele cognitive și structurile de cunoaștere care stau la baza învățării, utilizării și înțelegerii unei limbi (Gaskell, 2007). Procesul cognitiv care permite alternanța codurilor este rezultatul co-activării celor două limbi cunoscute de către vorbitorul bilingv, considerându-se că alternanța codurilor este facilitată și/sau constrânsă de anumiți factori care influențează gradul de co-activare în timpul producției lingvistice (Kootstra, 2015).

Figura Nr.1 – Cadrul conceptual

- 3. Concepția cercetării și metodologia** – Cel de-al treilea capitol al dizertației include descrieri detaliate ale tuturor aspectelor metodologice care au ghidat cercetătorul în demersul său, acestea fiind:

- a. Paradigma anti-pozitivistă
- b. Metoda calitativă
- c. Obiective și întrebări ale cercetării
- d. Etape ale cercetării
- e. Structura cercetării
- f. Participanții la cercetare
- g. Instrumente de cercetare
- h. Rolul cercetătorului
- i. Analiza datelor
- j. Validitate și acuratețe
- k. Etica cercetării

O privire de ansamblu asupra acestui capitol include datele de mai jos.

Scopul acestei cercetări este de a analiza exemple de alternanță a codurilor provenite de la vorbitori bilingvi din Israel, între limbile ebraică-engleză și ebraică-arabă în diverse circumstanțe, care implică diverși factori și diverse motive. Astfel, metoda de cercetare pentru care am optat este metoda calitativă, deoarece această metodă nu ia în considerare numărul de exemple analizate, ci se axează pe exemplele care furnizează cele mai numeroase exemple la întrebările ce derivă din prezenta cercetare (Kuntjara, 2006). În aceeași măsură, prezenta disertație își propune să selecteze cu precădere acele criterii care pot furniza cele mai multe date cercetătorului. În consecință, alegerea metodei calitative se datorează mai degrabă nevoii de a furniza răspunsuri ample decât intenției de a face generalizări.

Cercetarea urmărește două obiective:

- Să examineze fenomenul lingvistic al alternanței codurilor între ebraică-engleză și ebraică-arabă în rândul populației bilingve din Israel, țară plurilingvă.
- Să dezvolte un model care să poată explica alternanța codurilor în cazul unei societăți plurilingve.

Examinarea, analiza și interpretarea exemplelor de alternanță a codurilor rezultate din observații și interviuri au condus cercetătorul la conceperea unui model care poate explica alternanța codurilor în circumstanțe și realități similare.

Întrebările la care această cercetare răspunde includ următoarele aspecte:

Care dintre modelele de alternanță a codurilor între ebraică-engleză și ebraică-arabă pot fi identificate în societatea Israeliană, ca societate plurilingvă?

Această întrebare principală conduce la trei întrebări auxiliare:

- a) Care sunt circumstanțele în care israelienii alternează codurile lingvistice între ebraică-engleză și ebraică-arabă?
- b) Care sunt factorii implicați în alternanța codurilor lingvistice în Israel între ebraică-engleză și ebraică-arabă (de exemplu, factori gramaticali, sociolingvistici, psiholingvistici, etc.)?
- c) Care sunt cauzele alternanței codurilor lingvistice în Israel între ebraică-engleză și ebraică-arabă (de exemplu, comoditatea, structura familiei, conveniența, sistemul școlar, etc.)?

Participanții la studiu sunt membri a patru grupuri de persoane bilingve, două dintre ele fiind formate din vorbitori de ebraică și engleză, iar celelalte două din vorbitori de ebraică și arabă; pentru cercetător a fost important să se constituie câte două grupuri pentru fiecare pereche de limbi, pentru asigurarea unui echilibru. Fiecare grup are o natură diferită, astfel încât cercetarea să fie cât mai concludentă. Primul grup include 8 profesori de liceu care predau limba engleză, al doilea grup este alcătuit dintr-o familie de 5 membri bilingvi, al treilea grup este format din arabo-israelieni muncitori în construcții, iar cel de-al patrulea grup este format din trei persoane de sex feminin, arabo-israeliene, aflate în relație de prietenie. Cinci dintre membrii tuturor acestor grupuri au fost și intervievați; un al șaselea interviu a fost obținut de la o persoană care nu a fost inclusă în niciunul dintre aceste grupuri.

Instrumentele de cercetare includ observații – asupra participanților și non-participanților, înregistrarea și transcrierea, interviuri semi-structurate, și un jurnal al cercetării. S-a realizat transcrierea unui total de 24 de ore de discurs vorbit, care a fost supusă unei duble analize și categorizării: pe de o parte, în scopul obținerii unui răspuns pentru prima întrebare auxiliară și pe de altă parte pentru a obține un răspuns pentru cea de-a doua întrebare auxiliară. Cea de-a treia analiză inclusă în disertație a fost efectuată pe baza celor șase interviuri, care au fost de asemenea înregistrate și transcrise și care în final au oferit răspunsul la cea de-a treia întrebare auxiliară a cercetării.

Prezentul studiu utilizează analiza discursului care studiază ocurențele „naturale” ale limbii, în opoziție cu textele ce rezultă din contexte mai „artificiale”, cu scopul de a identifica sensuri și fenomene sociale și culturale din discursul supus analizei (Guest, Namey & Mitchell, 2013).

În scopul asigurării validității și acurateței rezultatelor, prezentul studiu face uz de următoarele strategii:

- ✓ Toate înregistrările observațiilor și interviurilor sunt păstrate de către cercetător.
- ✓ Întrebările incluse în interviuri au fost avizate de doi experți în domeniu. PILOT
- ✓ S-au utilizat diverse forme de triangulație:
  - Triangulație metodologică – au fost analizate și comparate date din surse diferite (observații și interviuri).
  - Triangulație a nivelelor combinate – observațiile au fost făcute pe grupuri de participanți, în timp ce interviurile s-au adresat participanților individuali.
  - Triangulație teoretică – Diferitele ocurențe de alternanță a codurilor au fost analizate și clasificate conform unor diferite circumstanțe (de ex. reiterare, exprimarea emoțiilor, discreție), factori (de ex.

sociolingvistici, psiholingvistici) și cauze (de ex. comoditate, lipsa unui cuvânt).

- ✓ Descrieri amănunțite ale participanților au fost incluse în secțiunea „Rezultate” pentru a susține aceste rezultate.
- ✓ Observațiile au fost efectuate pe o perioadă lungă de timp și în ocazii diferite, pentru a ne asigura că acestea nu sunt rezultatul unor coincidențe.
- ✓ Pe tot parcursul cercetării doctorandul a ținut un jurnal pentru a garanta transparența cercetării.

În plus, pentru a ne asigura că interviul este un instrument de cercetare valid care nu va produce rezultate eronate, am efectuat un studiu pilot în care am solicitat unei persoane bilingve vorbitoare de ebraică și rusă să răspundă la întrebări și să-și exprime opiniile referitoare la acestea. Unul din avantajele efectuării unui studiu pilot constă în faptul că acesta poate semnala din timp eventualele instrumente sau metode de cercetare propuse care s-ar putea dovedi fie improprii, fie prea complicate.

În conformitate cu principiile eticii cercetării (Sales & Folkman, 2000), și pentru a preveni orice inconvenient adus participanților, cercetătorul a luat toate măsurile pentru a asigura confidențialitatea și anonimatul participanților la studiu și a obținut consimțământul informat și voluntar al acestora cu privire la prelucrarea datelor.

- 4. Rezultate** – Cel de-al patrulea capitol prezintă rezultatele cercetării, structurate în trei secțiuni, în funcție de respectivele întrebări auxiliare.

Prima secțiune prezintă 12 categorii rezultate din analiza a 24 de ore de discurs înregistrat și peste 200 de ocurențe de alternanță a codurilor utilizate de diferite grupuri de participanți. Toate aceste ocurențe de alternanță a codurilor au fost clasificate în tipurile corespunzătoare, luându-se în considerare circumstanțele pentru fiecare eveniment. Cu alte cuvinte, cercetătorul a etichetat fiecare ocurență în funcție de nevoia externă și evidentă reflectată de vorbitor în timp ce aplică alternanța codurilor, sau, mai degrabă în funcție de circumstanțele în care vorbitorul

a ales să alterneze codurile, trecând de la o limbă la alta. în consecință, această secțiune detaliază și exemplifică 12 categorii: Reiterare, Discreție, Adresarea către un interlocutor specific, Exclamația și exprimarea emoțiilor, Expresii idiomatice și alte expresii, Termeni ocupaționali și de localizare, Propoziții parentetice, Întrebări disjunctive, Cuvinte de legătură și conectori de frază, Citări, Declanșatori de alternanță a codurilor și Ocurențe nedefinite.

A doua parte a acestui capitol prezintă rezultatele derivate din cea de-a doua analiză. Este inclusă o nouă clasificare a aceluiași ocurențe de alternanță a codurilor înregistrate și transcrise, care au fost analizate pentru prima întrebare de cercetare auxiliară. de această dată, rezultatele sunt clasificate în funcție de următorii factori: sociolingvistic, psiholingvistic, cultural/profesional și gramatical, fiecare dintre acești factori constituind o categorie. motivul pentru care factorii cultural și profesional au fost incluși în aceeași categorie este faptul că participanții din Grupul 1 (profesori de limba engleză), ca și cei din Grupul 3 (muncitori constructori) au în comun un context profesional, în timp ce participanții incluși în Grupul 2 (familie bilingvă) și Grupul 4 (prieteni arabi și israelieni) au în comun un context cultural. ca și secțiunea anterioară, această parte a lucrării detaliază și exemplifică cele 4 categorii.

A treia parte a acestui capitol descrie rezultatele obținute prin cea de-a treia analiză bazată pe interviurile acordate de 6 persoane bilingve, dintre care cinci sunt membri ai celor 4 grupuri descrise, iar al șaselea este un interviuat individual, care nu aparține niciunui dintre grupuri. Trei dintre persoanele intervievate sunt vorbitori de ebraică și engleză, iar ceilalți trei sunt vorbitori de ebraică și arabă, cercetătorul făcând un efort constant de a asigura un echilibru în cadrul cercetării.

După cum reiese din interviuri, există 15 categorii diferite de cauze ce motivează alegerea vorbitorului de a alterna codurile, acestea fiind: Este important să se facă efortul de a vorbi O SINGURĂ LIMBĂ și de a evita alternanța codurilor; folosirea englezei poate fi percepută ca vanitate; Lipsa anumitor cuvinte; Este o Ebraică specială, unică; Viața într-o societate multilingvă; Atunci când ești nervos / supărat; Este important să cultivi limba; O necesitate la orele de limbi străine; Comoditate;

Structura familiei; A devenit un obicei, un mod de exprimare; Unele cuvinte se rostesc ÎNTOTDEAUNA în ebraică; Ebraica te face să pari mai educat; Ebraica îți dă un sentiment de apartenență; și Discreție în prezența copiilor. Toate cele 15 categorii sunt detaliate și exemplificate.

- 5. Discuții** – La fel ca și în cazul capitolului dedicat rezultatelor, acest capitol conține trei secțiuni de discuții, câte una pentru fiecare dintre cele trei analize, încheindu-se cu o discuție cu un caracter holistic, privitoare la întrebarea/ipoteza centrală a cercetării.

Prima parte a discuțiilor se referă la cinci dintre cele mai semnificative și comune categorii de *circumstanțe* ale alternanței codurilor, ce rezultă din prima analiză: Termeni ocupaționali și de localizare, Reiterare, Cuvinte de legătură și tranziție, Exclamații și exprimarea emoțiilor și Ocurențe de alternanță a codurilor nedefinite.

A doua parte a discuțiilor se referă la cele cinci categorii care reprezintă *factorii* implicați în alternanța codurilor: factorul sociolingvistic, factorul psiholingvistic, factorul profesional, factorul cultural și factorul gramatical.

A treia parte a discuției se referă la toate categoriile ce reprezintă *cauzele* alternanței codurilor lingvistice menționate în capitolul dedicat rezultatelor.

Secțiunea următoare a acestui capitol prezintă discuții ale rezultatelor generale rezultate din diversele întrebări ale cercetării, în timp ce ultima parte reprezintă un rezumat al capitolului.

În ceea ce privește sursele, majoritatea referințelor în acest capitol de Discuții sunt materiale menționate în capitolul dedicat literaturii de specialitate, iar altele reprezintă surse care au fost considerate ca fiind relevante pentru diverse rezultate.

- 6. Concluzii** – Acest capitol evidențiază atât concluziile practice, cât și cele conceptuale. prima parte include 5 concluzii practice derivate din întrebarea auxiliară nr. 1, cum ar fi „Alternanța codurilor într-o societate multilingvă în cazul utilizării cuvintelor de legătură atrage atenția interlocutorilor asupra acelei părți a enunțului care urmează după aceste cuvinte, dând un înțeles mai profund restului

frazei”; 5 concluzii practice derivate din întrebarea auxiliară nr 2, precum „Alternanța codurilor într-o societate multilingvă implică un factor profesional, deoarece persoanele bilingve care lucrează în același domeniu au tendința să treacă de la o limbă la alta din motive ce țin de subiectul discuției pe care toți interlocutorii îl înțeleg, deoarece le este mai ușor, mai convenabil și exprimarea este mai clară”; și 13 concluzii practice derivate din întrebarea auxiliară nr. 3, cum ar fi „Alternanța codurilor într-o societate multilingvă poate fi folosită, în unele cazuri, de către persoanele bilingve pentru a reitera ideea de bună educație și elitism, în timp ce în alte cazuri se apelează la alternanța codurilor atunci când persoana bilingvă nu vrea să pară că dă dovadă de vanitate. Aceste aspecte depind de limbile vorbite și de acelea pe care vorbitorii le folosesc alternativ, deoarece limbile vorbite într-o societate multilingvă au stataturi diferite”. La finalul acestei secțiuni am adăugat 4 concluzii suplimentare derivate din diferite întrebări ale cercetării.

A doua parte a acestui capitol prezintă o serie de concluzii conceptuale. În general se pare că alternanța codurilor este un fenomen sociolingvistic și psiholingvistic care se află în strânsă legătură cu domeniul ocupațional, cultural și emoțional și care este în mod constant atribuit unor scopuri precise ale vorbitorului, care se situează dincolo de limbă și comunicare. Mai mult decât atât, odată ce un vorbitor alternează codurile, acesta le și definește. De exemplu, un vorbitor al unei limbi minoritare care schimbă codul și trece la limba majoritară pentru a părea mai educat sau pentru că aceasta din urmă îi dă un sentiment de apartenență, încearcă de fapt să prezinte o imagine pe care și-ar dori-o despre sine, definindu-se ca fiind un anumit tip de persoană.

Următoarele cinci părți ale acestui capitol includ implicațiile cercetării, limitele și semnificația acesteia și în final recomandări pentru cercetările viitoare. Mai mult, acest capitol prezintă contribuția și aspectele inovatoare ale acestei cercetări. Unele dintre aspectele inovatoare ale cercetării care ar putea fi menționate sunt: include nu una, ci două perechi de limbi, spre deosebire de alte cercetări din domeniu; include participanți din diverse sfere sociale – membri ai aceleiași familii, colegi și prieteni; instrumentele de cercetare includ observații, înregistrări, transcrieri și

interviuri, completate de un jurnal al cercetării care a făcut posibilă transparentizarea maximă a procesului de analiză a datelor.

În concluzie, autorul a avut două scopuri în derularea prezentei cercetări. Primul a fost examinarea fenomenului lingvistic al alternanței codurilor între ebraică-engleză și ebraică-arabă în rândul populației bilingve din Israel, ca societate plurilingvă. În acest scop s-a răspuns la trei întrebări auxiliare prin trei analize diferite ale rezultatelor, oferindu-se circumstanțe, factori și cauze ale alternanței codurilor între ebraică-engleză și ebraică-arabă în rândul populației bilingve din Israel, ca societate plurilingvă. Aceste trei dimensiuni oferă modelele pentru alternanța codurilor, combinând cele trei elemente. rezultă de aici că încercarea de a indica modele de alternanță lingvistică pentru societatea plurilingvă israeliană conduce la concluzia că există de fapt modele legate de circumstanțe, modele legate de factori și modele legate de cauze. în același timp, însă, alternanța lingvistică implică cele trei dimensiuni în același timp, și anume circumstanțele în care se află vorbitorul, factorii implicați în aceste circumstanțe și diverse cauze care îi determine să alterneze între coduri, fiind în același timp dificil de identificat o ocurență care să implice doar unul dintre cele trei elemente.

Cel de-al doilea scop a constat în dezvoltarea unui model care să explice alternanța codurilor într-o societate plurilingvă. în acest scop și în conformitate cu răspunsurile la întrebările ce stau la baza prezentei cercetări, am sugerat următorul model.

Modelul CFC al alternanței codurilor într-o societate plurilingvă

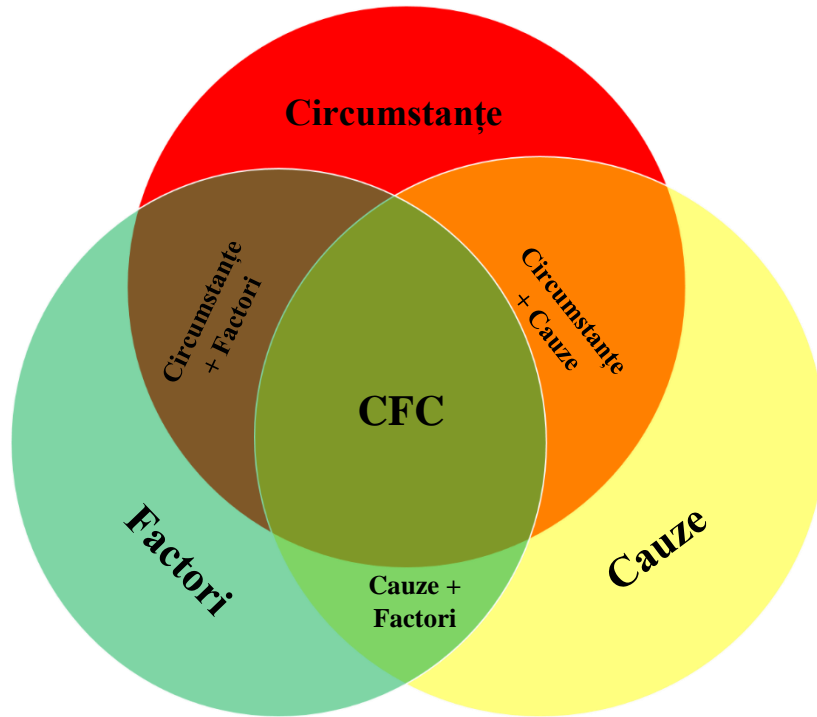

Figura nr. 2 - Modelul CFC

Explicarea modelului

Modelul 'Alternanței codurilor într-o societate multilingvă' include trei cercuri intersectate egale, fiecare reprezentând o dimensiune diferită implicată în alternanța codurilor, așa cum este ea reflectată în întrebările auxiliare ale cercetării: Circumstanțe, Factori, Cauze.

După cum indică modelul, cele trei cercuri crează trei tipuri de spații: un spațiu individual, adică un spațiu aparținând unui singur cerc, un spațiu comun pentru două cercuri și un spațiu congruent, comun pentru toate cele trei cercuri. este important de observat că cele trei tipuri de spații diferă ca dimensiuni, spațiul individual fiind cel mai îngust, în timp ce spațiul comun celor trei cercuri este cel mai extins.

Cu alte cuvinte, unele dintre ocurențele de alternanță lingvistică derivă dintr-o singură dimensiune, și acestea sunt Circumstanțele. Altele derivă din două dimensiuni suprapuse, și anume Circumstanțele și Factorii, în timp ce categoria cea mai mare de ocurențe derivă din toate cele trei dimensiuni în același timp, respectiv Circumstanțele, Factorii și Cauzele.

Cu scopul de a oferi explicații pertinente, redăm mai jos câteva exemple bazate pe rezultatele prezentei cercetări.

Atunci când o persoană bilingvă recunoaște că face trecerea la ebraică atunci când vorbește arabă deoarece ebraica „îi conferă un sentiment de apartenență”, dezvăluie de fapt cauza alternanței codurilor la care face apel, arătând că de fapt, în spatele acestui act de vorbire stă un factor sociolingvistic. În consecință, acest tip de alternanță a codurilor integrează atât Factorii, cât și Cauzele. În plus, un părinte vorbitor de limbă rusă care trece la rusă în cadrul unei conversații în ebraică cu copilul său susținând că „este important să cultivăm limba” implică de fapt un factor sociolingvistic, chiar și fără să-și dea seama, deoarece limba este un element cheie în menținerea identității naționale a unui grup și un simbol al naționalismului. Dorința de a păstra cunoștințele de limbă rusă se traduce de fapt prin dorința de a păstra o anumită cultură, naționalitate, origine, și altele.

În mod similar, când un muncitor constructor vorbitor de arabă alternează codurile folosind pentru o unealtă echivalentul în ebraică, acesta demonstrează integrarea în toate dimensiunile sale: circumstanța reprezintă nevoia de a alterna codurile pentru un Termen Profesional; factorul este unul sociolingvistic, și anume faptul că vorbitorul dorește să etaleze apartenența la un anumit grup ocupațional, iar cauza este „unele cuvinte se spun întotdeauna în ebraică”, deoarece muncitorul spune că folosirea unui termen profesional în altă limbă ar suna ciudat.

Cele mai puține ocurențe, după cum demonstrează modelul, sunt sub incidența doar a uneia dintre cele trei dimensiuni. De exemplu, o persoană bilingvă vorbitoare de ebraică și engleză, care apelează la ebraică doar pentru că nu găsește un echivalent în engleză, practică alternanța codurilor într-o circumstanță de tipul „Lipsa termenilor”. Revenim la ideea că nu este deloc ușor să detectezi un exemplu de alternanță a codurilor care să se încadreze într-o singură dimensiune, ceea ce dovedește din nou că alternanța codurilor într-o societate multilingvă face parte din comportamentul uman natural care nu se rezumă la

un simplu act lingvistic, ci implică o suprapunere și inter-relaționare între considerații ce presupun diverse aspecte și domenii, sau, după cum demonstrează acest studiu: Circumstanțe, Factori și Cauze.